

“Ballad of the Triangle Fire / Bread and Roses”

A Yiddish world premiere

Produced by Ben Gonshor

Translated into Yiddish by Aron Gonshor and Edit Kuper

Performed by members of the Dora Wasserman Yiddish Theatre

Note: The songs' original English lyrics and their French translations appear as supertitles in the video. Below are the Yiddish lyrics and their direct translation.

The lyrics are for viewing purposes only. Any unauthorized use is strictly prohibited.

To view:

Yiddish Lyrics – click [here](#)

Yiddish Transliteration – click [here](#)

English Lyrics – click [here](#)

French lyrics – click [here](#)

Full Credits – click [here](#)

(Yiddish)

אין סאַמע האַרץ פֿון שטאָט ניו יאָרק, בײַ וואַשינגטאָן סקווער,
אין יאָר נײַנצן און עלף, דער קאַלט מערץ ווינט בלאָזט מער.
אַ פֿייער האָט אויסגעבראַכן אין אַ שאַפּ דאָרט צען שטאַק הויך,
הונדערט זעקס-און-פֿערציק מיידלעך דאָרט געשטאַרבן אין דעם רויך.

דער שאַפּ געווען אַ דושנע אָרט אַ צימער מיט איין טיר.
די פֿענצטער גרוי מיט שטויב געווען און שמוציקע ווענט פֿיר.
קײן וואַסערקאַמער, פֿרישע לופֿט, קײן לאַמפּ צו נײַען דערבײַ.
און מיידלעך האַרעווען פֿון פֿאַרטאַג ביז די נאַכט פֿאַלט אויף דאָס נײַ.

דאָן אינעם טאַג דעם שרעקלעכסטן, דער גרוילדיקער טאַג,
ווען אויסגעבראַכן האָט דער פֿייער, אַ שריפֿה, אוי אַ קלאַג.
אין בנין דעם צען-שטאַקיקן, מיט נאָר איין וועג אַרויס,
פֿיל אומשולדיקע מיידלעך דאָרט, פֿאַרברענט אינעם פֿייער גרויס!

אוי וויי, קינדעניו, ס'ריסט זיך בײַ די האָר די מאַמעניו.
צוליב אַ שטיקל ברויט, האָט אַ שרעקלעכער טויט,
גערויבט מיר מיין איינציק קינד.
טויט ליגט מיין מיידעלע,
תכריכים 'שטאַט אַ חופּה קליידעלע.
וויי צו מינע יאָר,
אַ קינד פֿון זעכצן יאָר,
אוי מאַמע, מאַמע, וויי איז מיר.

אַ הונדערט טויזנט אַבלים, נאָך קאַסטנס גייען גלייך.
די גאַס אַ שטראָם מיט מענטשן, טרערן ווי אַ טײַך.
דיכטער, שריבער, אומעטום, באַשריבן די לעבנס טײַער,
ווען די שוועסטער זײַנען געפֿאַלן צום טויט אין דעם טרייענגעל פֿייער.

שוועסטער און ברידער! לאָזט ניט דעם רויך פֿון דער שרעקלעכע טראַגעדיע אונדז בלינד מאַכן צו דעם וואָס מיר דאַרפֿן טאָן.
מיר, צוזאַמען, פֿאַראייניקט, וועלן פֿון דעם אַש פֿון אונדזערע טייערע שוועסטער אויפֿבויען אַ בעסערע וועלט, פֿאַר אונדז, פֿאַר
אונדזערע קינדער, פֿאַר דער צוקונפֿט. מיר מאַרשירן נישט נאָר פֿאַר דעם אין וואָס מיר גלויבן, נאָר פֿאַר דעם וואָס עס קומט
אונדז.

ווען מיר קומען אָן מאַרשירן,
אין אַ שיינעם העלן טאַג.
קיכן טונקעלע מיליאָנען,

א טויזנט שאַפּס אויף שטאַק.
באַפּוצט ווערן מיט שטראַלן,
ווען די זונ'ז אַרויסגעשפרונגען
ווייל די מענטשן הערן זינגען,
ברויט און רויזן, ברויט און בלומען.

ווען מיר קומען אָן מאַרשירן,
פֿאַר מענער אויך קעמפֿט מען.
ווייל פֿרויענס זין און ברידער,
מאַמעס זינגען מיר געווען.
ס'וועט פֿון אונדז קיין שווייס ניט רינען,
פֿון געבורט ביז ענדע לעבן.
הערצער הונגערן, אויך קערפּער,
גיט אונדז ברויט, און גיט אונדז בלומען.

ווען מיר גייען מאַרשירן,
ברענגען מיר בעסערע טעג.
ווייל וואָס שטאַרקער מיר די פֿרויען,
ווערט אַלץ שטאַרקער אויך די וועלט.
אָן שקלאַפֿעריי, אָן ליידיק גייערס,
אַרבעטן צען, געניסט נאָר איינער.
טיילט זיך מיט דעם גוטס פֿון לעבן,
ברויט און רויזן, ברויט און בלומען.

(Yiddish Transliteration)

*In same harts fun shtot nev york, bay vashington skver,
In yor nayntsn un elef, der kalt merts vint blozt mer.
A fayer hot oysgebokhn in a shap dort tsen shtok hoykh,
Hundert zeks-un-fertsik meydlekh dort geshtorbn in dem roykh.*

*Der shap geven a dushne ort a tsimer mit eyn tir.
Di fentster groy mit shtoyb geven un shmutsike vent fir.
Keyn vaserkamer, frishe luft, keyn lomp tsu neyen derbay.
Un meydlekh horeven fun fartog biz di nakht falt oyf dos nay.*

*Dan inem tog dem shreklehstn, der groydiker tog,
Ven oysgebokhn hot der fayer, a sreifye, oy a klog.
In binyen dem tsen-shtokikn, mit nor eyn veg aroys,
Fil umshuldike meydlekh dort, farbrent inem fayer groys!*

*Oy vey, kindenyu, s'rayst zikh bay di hor di mamenyu.
Tsulib a shitkl broyt, hot a shreklekher toyt,
Geroybt mir mayn eyntsik kind.
Toyt ligt mayn meydele.
Takhrikhim 'shtot a khupe kleydele.
Vey tsu mayne yor,
A kind fun zekhtsn yor,
Oy mame, mame, vey iz mir.*

*A hundred toyznt aveylim, nokh kastns geyen glaykh.
Di gas a shtrom mit mentshn, tren vi a taykh.
Dikhter, shrayber, umetum, bashribn di lebns tayer,
Ven di shvester zaynen gefaln tsum toyt in dem triangle fayer.*

*Shvester un brider! Lozt nit dem roykh fun der shreklekher tragedye undz blind makhn tsu dem vos mir
darfn ton. Mir, tsuzamen, fareynikt, veln fun dem ash fun undzere tayere shvester oyfboyen a besere velt,*

far undz, far undzere kinder, far der tsukumft. Mir marshirn nisht nor far dem in vos mir gloybn, nor far dem vos es kumt undz.

*Ven mir kumen on marshirn,
In a sheynem heln tog.
Kikhn tunkele milyonen,
A toyznt shaps oyf shtok.
Baputst vern mit shtraln,
Ven di zun's aroys-geshprungen
Vayl di mentshn hern zingen,
Broyt un royzn, broyt un blumen.*

*Ven mir kumen on marshirn,
Far mener oykh kemft men.
Vayl froyens zin un brider,
Mames zaynen mir geven.
S'vet fun undz keyn shveys nit rinen,
Fun geburt biz ende lebn.
Hertzer hungern, oykh kerper,
Git undz broyt, un git undz blumen.*

*Ven mir geyen marshirn,
Brengen mir besere teg
Vayl vos shtarker mir di froyen,
Vert alts shtarker oykh di velt.
On shklaferay, on leydik geyers,
Arbetn tsen, genist nor eyner.
Teylt zikh mit dem guts fun lebn,
Broyt un royzn, broyt un blumen.*

(English)

In the heart of New York City, near Washington Square,
In 1911, March winds were cold and bare.
A fire broke out in a building ten stories high,
And a hundred and forty-six young girls in those flames did die.

The sweatshop was a stuffy room with but a single door.
The windows they were gray with dust and four dirty walls.
There were no bathrooms, no fresh air, no light to sew thereby.
And the girls, they toiled from early morn till darkness fell again.

Then on that terrible day, that most awful of days,
When that fire broke out, oh, what a mighty blaze.
In that building with ten floors with only one way out,
So many innocent working girls burned in that mighty blaze!

Oh woe, my child, the mother tears her hair.
For a piece of bread, a terrible death,
Robbed me of my child.

My little girl lies dead.
Shrouds instead of a wedding gown.
Woe is me,
A child of sixteen,
Oh mama, mama, woe is me.

A hundred thousand mourners, followed those straight caskets.
The streets were filled with people, tears like a river flowed.
Poets, writers everywhere, described those dear lives,
When those young daughters jumped to their death in the Triangle Fire.

Sisters and brothers! Do not let the smoke from this terrible tragedy blind us to what we can do. We,
together, united, can mould out of the ashes of our beloved sisters, a new life for ourselves, a new future.
We march not merely for what we believe, but also for what we deserve.

As we come marching, marching,
In the beautiful bright day.
A million darkened kitchens,
A thousand shops on floors.
Are decorated by the radiance,
That a sudden sun discloses.
For the people hear the singing,
Bread and roses, bread and flowers.

As we come marching, marching,
We battle too for men.
They are sons and brothers of women,
We were mothers to them.
Our sweat will not run,
From birth until life ends.
Hearts starve as well as bodies,
Give us bread, but give us flowers.

As we go marching, marching,
We bring the better days.
For the stronger we women are,
Means that stronger is the world.
No slavery, no idlers,
Ten that toil while one benefits.
Share all of life's abundance,
Bread and roses, bread and flowers.

(French)

Au cœur de New York, près de Washington Square,
En 1911, les vents de mars étaient froids et violents.
Un feu s'empara d'un édifice de dix étages de haut,
Et cent quarante-six jeunes filles sont mortes dans la fumée.

L'atelier clandestin était une pièce encombrée avec une seule porte.
Les fenêtres étaient grises avec de la poussière et quatre murs sales.
Il n'y avait pas de toilettes, pas d'air frais, pas de lumière pour coudre.
Et les filles, elles travaillaient de bonne heure jusqu'à la tombée de la nuit.

Puis lors de cette journée terrible, la pire des journées,
Lorsque le feu a éclaté, oh, quel puissant brasier.
Dans cet édifice de dix étages et une seule sortie,
Tellement de jeunes travailleuses innocentes brûlées dans le brasier puissant!

Oh malheur, mon enfant, la mère arrache ses cheveux.
Pour un morceau de pain, une terrible mort,
M'a volé mon enfant.

Ma petite fille est étendue morte.
Des linceuls remplacent la robe de mariage.
Malheur à moi,
Un enfant de seize ans,
Oh maman, maman, malheur à moi.

Cent mille personnes en deuil ont suivi ces tristes cerceils.
Les rues étaient remplies des gens versant une rivière de larmes.
Des poètes, des écrivains de partout, ont décrit ces chères vies,
Quand ces jeunes filles ont sauté vers la mort dans le feu du Triangle.

Mes sœurs et mes frères! Ne laissez pas la fumée de cette terrible tragédie nous aveugler sur ce que nous pouvons faire. Nous, ensemble, unis, pouvons sortir des cendres nos chères sœurs, une nouvelle vie pour nous, un nouveau futur. Nous marchons non seulement pour ce que nous croyons, mais aussi pour ce que nous méritons.

Lorsque nous arrivons en marchant, en marchant,
Dans la belle journée lumineuse.
Un million de cuisines assombries,
Mille usines sur des étages.
Sont décorés par l'éclat,
Qu'un soleil soudain divulgue.
Maintenant que les gens entendent le chant,
Pain et roses, pain et fleurs.

En marchant, marchant,
Nous luttons aussi pour les hommes.
Car ils sont des fils et des frères de femmes,
Nous étions des mères pour eux.
Notre sueur ne coulera pas,
De la naissance jusqu'à la fin de la vie.
Les cœurs s'affament autant que les corps,
Donnez-nous du pain, mais donnez-nous des fleurs.

Alors que nous marchons, marchons,
Nous amenons les jours meilleurs.
Parce que plus nous, les femmes, sommes fortes,
Plus le monde est fort.
Pas d'esclavage, pas d'oisiveté,
Dix qui se tuent pendant qu'un profite.
Partagez toute l'abondance de la vie,
Pain et roses, pain et fleurs.

(Credits)

“Ballad of the Triangle Fire / Bread and Roses”

A Yiddish world premiere

Produced by Ben Gonshor

Inspired by an excerpt from *The Golden Land* – Created by Zalmen Mlotek and Moishe Rosenfeld

“Ballad of the Triangle Fire”

Lyrics and Music by Ruth Rubin

Translated into Yiddish by Aron Gonshor and Edit Kuper

“Mamenyu! Oder der troyer oyf di Trayengel fayer korbanot / Mameniu! Including an elegy to the Triangle
Fire victims”

Yiddish lyrics by Anshel Schorr

Music by Joseph Rumshinsky

“Bread and Roses”

Written by James Oppenheim

Music by Margarita Mimi Baez Fariña

Translated into Yiddish by Aron Gonshor and Edit Kuper

Music Arrangements and Orchestration by Nick Burgess

Performed by members of the Dora Wasserman Yiddish Theatre

Cast of *A Bintel Brief*, a Dora Wasserman Yiddish Theatre production, October 2018

(Chana Alper-Orenstein, Salomé Assor, Leah Benmergui, Cheryl Blum, Danielle Buch, Mark Buch, Shireen Cale, Maia Cooper, Mia Cooperman, Jonathan Eidelman, Kinneret Finegold, Rachel Kohl Finegold, Joel Fink, Eliane Goldstein, Jonathan Goldstein, Aron Gonshor, Bram Lackman-Mincoff, Jodi Lackman, Alice Myers, Betty Kis Marer, Catherine Marmen, Mikey Samra, Veronica Schnitzer, Sam Stein.)

“Protest against child labor in a labor parade” photograph from the Library of Congress Prints and Photographs Division Washington, D.C. 20540 USA

Production photos of *A Bintel Brief* by Leslie Schachter

Presented at the Segal Centre for Performing Arts, Montreal, Canada, 2018

Video production by George Allister & Patrick Andrew Boivin